

НАСТАВНИ
ИЗДАВАЧ
СРБИЈЕ
БЕОГРАД

www.n...

ЊИВА

Ратарски недељни лист.

Број 35.

29. (16.) августа 1915.

XVIII. год.

Претплата је: 3 круне на целу годину.
Излази сваке недеље.

Уредништво и наклада «Њиве» је:
Budapest, Egyetem-utca 4.

Излази и на мађарском, словачком, рушњачком, румунском и немачком језику.

Осамдесетпети рођендан краља.

Говор маршала надвојводе Фридриха.

Фелдмаршал надвојвода Фридрих издао је дневну заповед врховног војног заповедништва, у којој саопшћује, да је Превишњем ратном господару подастро честитке у име војске и морнарице:

«У најоданијој љубави и поштовању упире данас сва обранбена сила свој поглед у својег ратног господара, свој узвишени узор, којему је божанска Провидност у предвечерје живота, пуног рада и жртава, а посвећеног бољитку народа, нанела тешке бриге највећег рата свих времена. Испунили смо завет, што смо га учинили пре годину дана. Свемогући је био с нама и с нашим верним савезницима. Разбио се јуриш надмоћног непријатеља на северо-истоку; поражена се непријатељска војска повлачи и узалуд наерће подмукли душманин на југо-западу у слепом бесу на верну стражу. Штит и мач била је верна војска у прошлој години и она ће то остати на срећу домовине, на славу Превишњег ратног господара.

Бог наспорио!»

Одговор краљев.

Његово Величанство Краљ одговорио је следеће :

«Обазрем ли се сред најозбиљнијег времена о Мојем рођендану на прошлост и садашњост, најдубље осећам, што Ми приврженост, љубав, верност и пожртвованост пружају као дар, те с највећим задовољством умем да оценим жеље Моје обранбене силе, које сте Ми, драги фелдмаршале, изразили у тако ганутљивим речима.

Из свег срца захваљујем Вама, свим ратницима, све до најмлађег војника, за сва сјајна дела устрајности и јунаштва, што испуњују сву једну ратну годину и што их је славodobитно извела обранбена сила Аустро-Угарске у верном побратимству оружја са славном немачком војском.

С душом и срцем боравим код Мојих верних ратника на копну и на мору и призивам на њих благослов Свемогућега.

Уздајући се у божанску Провидност удруженим силама ћемо издржати сва искушавања, све тегобе, све погибељи, штоно ће нам још бити приуштене, док не будемо извојевали частан мир, који ће обезбедити благостање наше домовине.

Како топло стискујем руку, која носи маршалски штап, тако испоручујем Своју најердачнију захвалу и поздрав свим Мојим јунацима, који су на северу као што и на југу штит и мач Аустро-Угарске.

Са Мном ће сва пространа домовина како сада, тако и у свој будућности бити свесна о томе, што поседује у својој обранбеној сили, која стоји под Вашим врховним заповедништвом.»

На ове милостиве речи нашег Превишњег ратног господара имадемо само један одговор :

Остајемо верни до смрти!

ДВА КРАЉА.

Свети Стеван и Франц Јосиф I. Сасвим чудном случајности сваке године у трећој недељи месеца августа свечано се прослављају широм наше миле домовине: два велика мађарска краља. Ове велике недеље у душама свију дођоше до изражаја: оданост према славној прошлости, према оном давнашњом времену, које је у мађарској историји започео Свети Стеван и пламена љубав према достојном наследнику првога великог краља: према Францу Јосифу I-вом, садашњем краљу.

Прошла је недеља за држављане круне Св. Стевана била недеља народне светковине. С године у годину се ова само у томе мења, да су у љубави нашега народа само старији Св. Стеван и Франц Јосиф I. У колико су они старији, у толико ће већма сјати злато у слави једнога: Светога, и у толико ће јасније бити сребро мудрости на глави другога: Мудрога.

У ваздуху целе васионе се осећају: бојна вика, рика топова, смртни ропцац и победоносни поклици. У овој пакленој вреви као да се чују узвици чежње:

Рде си Свети Стеване
Тебе данас требамо.

И на овај уздах као да на тренутак престаје убојна хука и из ваздуха пуног барута и дима се величанствено појављује дивно лице на-

шега старога, доброга и великога краља. На његову мирном и мудрому лицу стоји одговор:

Овде сам, верни моји народи, брижно бдим над државом, јер у мени куца срце мог првога великог предходника.

Ово дивно привиђење лебдело је над нашом земљом прошле свечане недеље. Од Јадрана до Пољске топло се молисмо, желећи од Бога: да дуго поживи нашега доброга владара, великога краља Мађарске.

Хиљадугодишња круна Светога Стевана лежи на његовој седој глави, која броји осамдесетпет лета. Његове беле власи посребренише се у бризи за ову земљу. Од Бога молимо најискреније и најтоплије, да му се благослов излије на седу главу.

Краљу Мађарски! Оче свију нас! Прошле смо се недеље сви молили Богу за Твоје здравље. Ми смо се молили и у место наших милих, који су на бојишту. Они твоју мирну земљу сада моћном стварају и такову Теби пружају као поклон о рођендану Ти. И док они врше ова велика дела, ми смо овде неуморно вршили своје послове и не пропустисмо, да се овако помолимо Богу:

Велики наш Боже! Ти моћни Творче!

Поживи дуго нашег доброг Владара, благослови победом и даље славно му оружје на сјај и славу наше домовине!

Још једном: Да Бог живи Краља!

КРОНИКА.

Огледало светскога рата.

Званично у Русији народ умпрују е тим, да напредовање наше и немачке војске није за руску војску опасно, јер се тобоже повлачење врши по плану надвојводе Николаја. Но руски народ увиђа, да је ово неистина, јер се стотине топова и силни градови се не напуштају без нужде.

И руска војска осећа са народом: види, да се не ће моћи покупити и на честити отпор организовати. Русији је задат смртни ударац и она из хиљаде рана крвари.

На седници немачкога сабора изјавио је државни тајник, да смо у толико ближе миру, у колико више пута задајемо пораза нашем непријатељу, јер иза сваке победе политичари непријатељских држава све више увиђају узалудност и немогућност даљег отпора. Освојење Ново-ђорђевица са нашим тенким топништвом доказано је, да нема те тврђаве, која може одолети нашем топништву. Из енглеских се листова види, да су у Лондону уверени, да се Руси још дуго не могу држати.

Некада поносити говор талијанских листова је промукнуо. Тужно признају надмоћност наше војске.

Свуда је малодушност обузела наше непријатеље. И та им је нада пропала, да ће им помоћи неутралне државе. Сви знаци казују да ћемо победити.

Новије владине наредбе.

Државна Влада издала је ове изнимне наредбе:

У пажњу сточарима.

Писали смо већ о томе, како је нужно, да наши сточари пићу потребну за исхрану своје живежи набављају, на територију своје муниципије, директно од произвођача. У новије време влада је дозволила, да становници муниципиалних вароши могу набављати храну и са територија суседне вароши, ако сами имају своје живежи. Ако се куп ни тамо не би могао спровести, онда ће министар трговине наредбом одредити, да поједине вароши могу своје потребе покривати са других територија.

Подела машина за сушење воћа и зеља.

Министарство пољопривреде ће бадава поделити 250 комада домаћих машина за сушење воћа и зеља међу мале газде. Од малих газда првенство имају они, који желе да суше воће и зеље за своју домаћу употребу. Свака жупанија ће добити 3-4 машине за сушење. Поделу ће обавити жупанијски привредни надзорник. Кома је жупанијски привредни надзорник оваку машину уделио, тај је дужан исту барем пет година у добром стању држати и исту употребљавати у свом газдинству. Осим тога је дужан сваком, који се за исту занима, да протумачи како се њом ради. Кома машина више не треба.

www.nfb.rs

Н
А
Р
О
Д
Н
А
Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

Барон Имре Гилян, министар пољопривреде (× означен) и Јован Шандор, министар унутрашњих послова
путују по селима од Руса опустелим, да се лично постарају за помоћ.

има је или привредном надзорнику вратити или је према упутству истога бадава предати коме другом.

Ко све услове одржи, томе ће иза пет година машина сасвим припасти. Ко не одржи услове, од тога ће се машина натраг узети. Машину треба у небилегованој молбеници искати од привредног надзорништва. Молби треба прикључити изјаву, да ће дотични одржати све услове. Трошкове слања молитељ сноси.

Нарав и здравље.

Да се здравље сачува, зависи од многих чињеница. Није довољно само бити богат и имати сва средства за подесан живот, па да будемо здрави. Јер и богати чине погрешке против свога здравља. Шта више, те су погрешке, које се чине из обести и пресићености, опасније и штетније по здравље, него ли погрешке, које се чине услед немаштине или незнања.

За отклањање погрешака против здравља богатима је потребна само добра и јака воља а сиротињи, поред тога, још и животне потребе,

Али и једнима и другима потребна је још и добра нарав, расположење и веселост.

Богатима је то потребно, да им послужи као брана и опомена, да у

вртлогу бурног живота обуздају своје страсти и спрече погрешке.

Сиротињи пак, добра нарав је још једино благо, која их у тешкој борби за живот бодри и храбри, те лако и неосетно подносе и разумно отклањају све тешкоће и чине мање погрешака против здравља.

Поред многоструких узрока, који нам случајно, изненада, свесно или несвесно шкоде у здрављу, добра нарав је најјача заштита, било да све те узроке и погрешке предупреди и отклони, било да у тим тешкоћама очува здравље, да се више не изгуби.

Дакле добра нарав чува здравље, а у болести даје снаге за што брже оздрављење.

Зато наш народ вели: «да је добра нарав пола здравља.»

Ко је благе, добре и тихе нарави, тај ће ретко да учини погрешку против свога здравља. Док они, који су пргави, љути, секантни и цандрљиви, не размишљају довољно о сваком свом раду, већ често греше против свога здравља.

Огуда је мишљење нашег света, да је секирација, љутња и брига узрок многим болестима а нарочито јектици.

То је донекле тачно. Јер у љутњи и бризи не господари увек разум, који обуздава све рђаве прохтеве и чува од разних погрешака против здравља.

Пргавост доноси неразмишљеност, која ствара погрешке против здравља.

Данас је век нервозе, која се најчешће изражава у пргавости, непријатности и љутњи. И онда није чудно,

Од Горлице — до Јарослава: Немачка гарда улази у Јарослав 3. (16.) маја 1915.

кад човек сам себе једе, гризе и мучи, «као што зло сирће сам свој суд једе.»

У љутњи и напраситости учине се најтеже погрешке.

Као разлог појави порока и страсти увек се узима брига и нерасположење.

За то треба страсти обуздавати, а не дозволити, да нас оне обуздају.

У сваком послу треба да господари разум. Он је једини у стању да нас сачува и да нас обузда од свих рђавих прохтева.

Ко је у стању да располаже самим собом у свакој прилици, при сваком раду, тај може да сачува здравље и да дуго живи.

У овој тешкој борби за опстанак, у овој маси друштвених недуга, само знај излази као победица, који себе може увек да савлада.

Колико је њих навукло разнолике болести само зато што су били љути, пргави, па нису хтели да се сачувају од назеба, од разних заразних болести, од каквог несретног случаја. Колико је њих услед бриге и напраситости утонуло у бездан друштвених порока и страсти. Колико су њих себе и своју децу живе сахранили само последицама своје неподресне нарави! Па ипак то нам не служи за пример, већ у томе све даље и дубље тонемо упропашћавајући свој највећи капитал: здравље.

Истина је, да је лакше данати савете него ли их примењавати. Јер њихова примена зависи од многих и многих узрока.

То исто важи и за нашу нарав. Она је производ нашег домаћег и

друштвеног васпитања, она је дело нашег материјалног благостања.

У овој трци за бољим животом, добра нарав је бранич, да задовољства не пређу у пороке, тешкоће у бригу и неразмишљеност, а обоје у разнолике болести.

Зато буди увек весео и расположен. Не љути се и не брини много. Бригом се ништа не избрину. Љутњом се ништа не постиже.

Добра и весела нарав чува здравље у најопаснијим тешкоћама.

Добро расположење утиче на правилну радњу свих наших органа.

Ко је увек расположен и весео, тај боље једе и спава; паметније мисли и више осећа; правилније ради, лакше отклања и предвиђа све штетне узроке и последице.

Добра нарав ствара расположење и задовољство, угодан и миран живот а то све одржава и чува здравље.

Па и у болести добра нарав је најбољи лек. Она подиже снагу, даје моћ и срце крепи, те се лакше свака болест подноси, издржи.

Добра нарав дејствује на срце, осећаје и разум више и брже него и најјача електрична струја.

Добра нарав чува душу од порока а тако од погрешака. Она је нашем здрављу оно, што је сунце земљи. Добра нарав отвара врата здрављу.

Зато ви пргави и жустри читаоци, умерите се у вашој жустрини, сваку мисао, пре по што је искажете, двапут промислите а сваки рад којег се намеравате подузети, оставите да преноћи, па сутра се поново о њему одлучујте.

Др. Д. Г. Поповић.

Н
А
Р
О
Д
Н
А
Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

FRANKLIN-T

Од Горлице — до Јарослава: 3-ћи пук улази у Крсно.

Паша за пчеле.

Најпрактичнији начин стварања паше корпестан и за пчелара и за ратара.

Ево да видите како је то проста ствар створити пчелама обилну пашу у вези са великим користима ратара. Дакле не сејањем усева ради самих пчела, већ сејањем усева ради искоришћавања земље и труда ратаревог, а паша пчелама да буде као споредна добит.

Има ратарских усева, који се у другим земљама у велико сеју, а код нас врло ретко и који су не само приноси, већ и веома медоносни. Ти су усеви :

1. Сунцокрет, који се у великим масама сеје, ради цеђења зејтина;
2. Лан, који се сеје и ради влакна и ради семена за зејтин;
3. Репица, сеје се ради зејтина;
4. Хељда, сеје се ради исхране људи и стоке;
5. Грахорица, сеје се ради исхране стоке.

Што је најинтересантије, лан, репица, хељда и грахорица, могу да буду као први или други усеви у једној години, дакле да послуже за два усева у години на једном парчету земље. Ако дакле будемо увели те усеве, паметно и нажљиво, у наш плодоред, ми ћемо имати не само непосредне користи од тих усева, већ

ћемо пружити пчелама и огромну пашу те се и посредно користити и од пчеларства. Куд ћете згодније за наше пчеларство ?

Сунцокрет, који пружа пчелама силан прашак и мед целе друге половине лета, могао би се сејати по 3—4 реда око сваке њиве кукурузне. Он би те њиве тако ограђивао и од стоке, и давао врло леп изглед њивама. Са семеном, ако се не би било коме продати, могла би се ранити живина, која се добро гоји од сунцокретовог семена и што је главно, кокоши носе преко целе зиме кад се њиме хране. Стабљике и погаче могу да служе за гориво, а неки чак веле, да се од стабљика, кад се укиселе као конопља, добија влакно од кога би се могли ткати губери. И најзад веле, да сунцокрет спречава маларију — грозницу — у пределима где она влада.

Дакле, као што видите, врло је корисно сејати сунцокрет, а гајење његово познато је свима. И замислите, колико би га било, кад би свака наша кукурузна њива била засејана са по 3—4 реда сунцокретом.

На њиви сејан даје 4000 до 4200 клгр. семена по хектару, а може и двојно толико. Стабљике да двапут више од зрна.

Лан се може сејати кад озими и онда на концу априла или и раније, почупати. Он би онда цветао од половине марта до половине априла и таман дао пчелама пролетњу пашу. Од стабљика се добија влакно за јако и лепо платно, а семе служи за цеђење зејтина, за исхрану стоке и за

www.nlb.rs

НАРОДНА
БИБЛИОТЕКА

Од Горлице — до Јарослава: Руски заробљеници у Пилзно.

ланено брашно). Добија се влакна 300 до 350 клгр. и семена 500 до 850 клгр. са једног хектара. Сазрева за 82 до 109 дана од посева.

После жетве лана може се земља преорати и засејати кукурузом и другим окопавинама и на тај начин са једне њиве могу се имати и два усева у години а један другом да не наносе штете. Само дан на једној њиви не сме доћи по други пут пре 6 година. Дакле за то време њива се има за друге усеве обрађивати.

Репица се сеје као озима, рано о јесени, и жаће се крајем априла или у почетку маја, те се њива после жетве може опет поорати и на њој сејати кукуруз и друге окопавине. Сазрева за 82 до 87 дана од сетве.

Репица дуго цвета и једна је од најмедоноснијих биљака а може да да обилну пролетњу пашу пчелама. Ако би се сејала с пролећа у априлу, дала би летњу пашу, а на јечмиштима, јесењу пашу.

Семе од репице употребљава се за цеђење зејтина потребног за мазање машина а плаћа се од 18—20 круна 100 клгр. Роди на хектару до 1500 и више килограма.

Код нас има и дивље репице или суренице, горушице, која даје добру пашу, али се сматра као коров на њиви.

Хељда. Хељда је такође једна од најмедоноснијих усева биљака. Њој је природа дала много слатког сока само због тога, што се друкчије не може оплодити већ само посредовањем пчела и других инсеката, које маме сладак сок. Она се може по-

депавати за сваку пашу, јер сазрева за 10 до 12 недеља од сетве и задовољна је и са најслабијом земљом. Сваки празан комад земље па и угар може бити хељдом засејан, јер она не црпе јако земљу. Њиве које имају много корова, могу се излечити од њега сетвом хељде, јер хељда уништава — гуши — коров. Слама јој је добра за стоку.

Зрно хељдино добра је храна за сву стоку, па и за људе. Једу је као кашу — бунгур — а мељу је и на брашно за хлеб. Дакле може за ратара бити веома погодна као усев.

Зато што брзо успева, може се сејати као други усев одмах по жетви јечма, у половини јуна и таман би дала пчелама пашу кроз цео јули и август, баш онда, кад је најпотребнија. У том случају жетва и вршидба падају на крају августа и добило би се од ње још и осам до десет товара зрна и до петнајст товара сламе. Таман да се уштеди друга храна за стоку.

Грахорица се сеје у јесен и у пролеће. Врло је корисна пићна биљка, издашна је и особито добра храна за стоку. Цвета априла и маја месеца, те је одлична паша пчелама.

Д. Буринчић.

Састанци за нашу потпорну благајницу. Врло нагло расте број оних, који су похитали да осигурају себе и своју породицу код радничке потпорне благајнице. По свима крајевима у земљи држе се састанци, на којима се држе поучна предавања о користима потпорне благајнице и тим приликама се уписују за чланове врло многи, који мисле и на сутра, на своју будућност.

ШТА ЈЕ НОВО.

Свети Стеван је прошле недеље у престоници ејајно прослављен. Света Десница је и овом приликом свечано обнашана у антији. Цела је варош била пуна селака, који овога дана оставише своја радила и дођоше да учествују у овој дивној прослави, која је посвећена оном краљу, који је учинио ову државу непобедивом и вечитом.

Министар трговине ове године, обзиром на прометне сметње, није дао попушта на возним картама.

† Коломан Сел. 16-ога августа је у Будапешти умрло Коломан Сел, одличан мађарски државник и некадашњи министар-председник.

Прилог од 300,000 круна. Поджупан жупаније Хевеш дао је диван пример родољубља. Да би помогао страдалицима из жупаније Хевеш, ставио је на расположење министру пољопривреде барону Имри Гиљањију сав свој им так у вредности од 300 хиљада круна. Он ће из своје мировине живети — То је пожртвовање!

Златан сат наредников. Павле Грегорић, наредник 19. хонведске пуковније, добио је у рату сва одликовања, која један подчасник може добити. Приликом свог бављења у престоници престолонаследник га је, из болнице на дворским колима, дао довести предасе и сам му је лично предао златан сат, који му је наш краљ покљонио.

Запљена хране путем оврхе. Путем оврхе запљена храна (жито, раж, зоб, јечам), само се у томе случају може на дражби продати, ако је за опће потребе не жели купити Земаљски Привредни Одбор, који ради у министарству пољопривреде. Новчани заводи који су газди дали предујма на храну и кунци, који су храну или један део исте, још пре запљене готовим новцем купили, могу тражити, да им се храна изда. Ово могу учинити у року од 15 дана, од дана запљене.

Плин у жупанији Хајду. У околини Дебрецена из салашких бунара почео је куљати ваздушни плин. Исти ће се употребити за осветљење и грејање Дебрецена.

Мали котлови се могу по наредби министра домобранства и министра финансија у војничке сврхе реквизирати.

Ратарски течај. На мађарској краљевској ратарској школи у Јасберену 1. окт. отпочињу двогодишњи ратарски и полугодишњи течајеви. Први је за ратаре, а други је за мале газде.

Већина примљених слушалаца као питомци државних и закладних места имају бесплатну опекрбу. Они, који су о свом трошку, плаћају годишње 300, односно мале газде на пола године 150 круна.

Моље за питомачка места се упућују путем управе школе на министра пољопривреде. Услови се могу дознати од управе школе.

Дописивање са ратним заробљеницима. На свим поштанским звањима се продају дописнице по два филира, које су издате у сврху, јефтиног дописивања са ратним заробљеницима. На дописницама има знак црвеног крета. — Заробљеницима у Италији може се путем швајцарске поштанске управе и телеграфирати. Једна реч стаје 28 филира. — У Србију се не може слати нашега одела и рубље. Само такве ствари прима пошта, које се не кваре и којима се не могу ширити заразне болести.

Ограничење поштанског и брзојавног промета. Кр. уг. брзојавно и поштанско равнатељство у Загребу јавља: Цело подручје краљевине Хрватске и Славоније проглашено је ратним подручјем. Услед тога настали су на подручју речених краљевина даном 16. јула т. г. ова ограничења пошт. промета: 1. Сви на том подручју предани приватни обични и препоручени листови (дописнице), гласили они било куда, имају се предавати на пошту отворено. 2. На одреску приватних дозначница, отпремних (товарних) листова не сме бити написано никакво приопћење. 3. У новчани лист не сме се уложити никакво писмено саопћење. Ради тога мора се новчани лист донети отворен на предају и може се затворити истом након тога, што је по поштанском уреду у том смеру непитан.

Господски свет на моби у жетви.

ЗАБАВА.

Рибарска песма.

Све се њиве зелене,
 А рибареке плаве;
 Рибар капу накривио,
 Па у реку гледи.
 Чунови му водом плове,
 А исполци звече;
 Кесега му коло воде,¹
 А гргечи гледи;
 Кечиге му њиву ору,
 А моруне влаче;
 Сомови му жито сеју,
 А јесетре жању;
 Лињади му сламу лону,
 А штуге му врше;
 Када они све сврше,
 А рибари једу.

* * *

Ратне пртице.

Зрачна навала на Нови Сад и Петроварадин.

О ерској зрачној навали доноси «Pesti Ujság» опширнији извештај.

У четвртак 8-ог јула о. г. је подне звонило је звоно на новосадекој цркви три часа на узбуну, јер је с петроварадинске стране опажен један непријатељски ероплан. Становништво није сматрало озбиљном ову опомену, јер су француски авиатичари, који стоје у ерској служби, за пређашњих својих посета увек летели тако високо, да нису могли апсолутно никакве штете нанети. У гомилама излазило је становништво на улицу, одакле се разабирало, да петроварадински тврђавни тспови са свих страна посипају непријатељски ероплан прапнелима.

Одједанпут задрхта зрак од страшне детонације. Авиатичар је спустио на жељезнички мост између Новог Сада и Петроварадина бомбу, која је међутим промашила циљ и

пала у Дунав. Како су војнички стручњаци касније утврдили, била је бомба француски фабрикат, па се распренула у зраку.

Комади од бомбе разлетели су на километар далеко. Некоји комади доспели су чак у горњи део петроварадинске утврде, а да нису проузрочили никакве штете.

Услед непрестане топовске пуцњаве, окренуо се непријатељски авиатичар према југу, па се чини, да су наша танета оштетила његов апарат. Кад су се наши авиатичари дигли да га вијају, био се он већ изгубио. Или му се stroj покварио, или се стропоштао.

У петак око шест и по сати изјутра, појавио се изнова један српски зрачни сплав над градом. Једна бомба паде у двориште војарне крај моста и ископа онде дубоку јаму. Десетгодишњег сина црквенога звонара захвати комадић граната, отргавши му десну руку и озледивши га поврх тога на левом рамену и на леђима. Друге бомбе нису нанеле никакве штете.

Нема сумње да су Срби хтели развалити жељезнички мост, што им међутим није пошло за руком. Наша танета допирала су у најближу близину непријатељског апарата, премда се испод 3000 метара никада није спуштао. Био је то велик и широк француски биплан, на коме је осим пилота седео још бацач бомби.

КОВЧЕЖИЋ.

Како ћемо растерати кртице из градине? Један немачки баштован препоручује ово средство: Узети 500 гр. баштенског боба који треба самleti, 90 гр. живог (негашеног) креча у прашку, 15 гр. зелене галице у прашку и 120 грама лавандовога етерског уља, то смешати, замесити у тесто и од овог начинити куглице величине ораха. Куглице ће отврднути на ваздуху после 24 сата и кад то буде спуштати их у размацама времена у рупе кртичњака и рупе заравнити земљом. Кртице не воле овај мирис и зато ће се разбећи па се више не ће никад ни вратити.

Мађарска Газдинска Задруга образује бесплатно сеоске задруге, газдинске крутове и арендашка друштва и даје бесплатна савета у свима задругареким пословима. Земљоделцима даје бесплатна упутства при куповању земље, те држи исказ земља, продаваца и купаца. Ко је рад земље да купи или да прода, нека ту своју намеру јави Мађарској Газдинској Задрузи. Адреса је ова: Budapest, IX., Üllői-út 25. szám.

Одговорни уредник: ЧИКА-СТЕВА.

ОГЛАСИ

Огласи се примају у наклади

ЊИВЕ

Budapest, IV., Egyetem-u. 4.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

Преплатна је цена недељном, илустрованом, ратарском листу Њиви само 3 круне годишње. Поред ове малене преплатне цене добивају наши поштовани преплатници календар на дар, као божићни поклон Њивин — читаоцима.

Над смо пре седамнаест година основали ратарски недељни лист Њиву нагласили смо: да смо ради да листом овим по јефтину цену уносимо у српску ратарску кућу здраву и корисну поуку, да забавним начином поучавамо српскога ратара корисноме знању и умењу — зарад његова свестрана напретка а у времену, у коме се свако живи отима да напредује. — Прелистајте нашу Њиву од године 1898. па до данас, па ћете се уверити из сваког ретка: да смо се поштено трудили, да се приближимо циљу, који смо истакли. Велики и неочекивани одзив, којег је стекао лист наш међу српским ратарима за ових седамнаест година излажења свога ободрава нас, да прионемо из све снаге и даље: да наша Њива буде из дана у дан све боља и лепша, а тиме српскоме ратару милија. — У то име излазиће Њива и од сада са овим подесним насловом сваке недеље једанпут, на целом табаку овако лепе глатке артије, урешена лепим и одабраним слинама и доносиће у свакоме броју: поуке из пољоделства, вођарства и из сваке друге гране кориснога рада; учиће ратаре пчеларењу, гајењу стоне и пернате живине; извештаваће га о новостима у народу и држави, називаће му шта бива по свету; саопштаваће му земаљске и државне законе и уредбе; поучаваће га у разним важнијим грађанским пословима; одговараће на његова питања и упутиће га како да се помогне у својој нужди и потреби. — Овако лепо урешен, јефтин, забавно-поучни, недељни лист као што је наш лист Њива, — снажиће Србина ратара у борби живота за његов опстанак и напредак. У то име молимо све Србе ратаре који радо читају и читањем се пријатно забављају и поучавају: да се претплате на Њиву одмах од првих бројева, а ми ћемо им лист слати тачно и уредно. Лист је наш јефтинији и од погачица, зато га нико не може добити на вересију. — Претплата се шиље на адресу:

A Nyiva kiadóhivatalának Budapest, IV., Egyetem-utca 4.